GTS - REX Menşe Beyanı Hakkında Yazı

İstanbul Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü - 21.10.2025 Tarihli 114859420 Sayılı Yazı - GTS - REX Menşe Beyanı Hakkında Yazı

T.C. TİCARET BAKANLIĞI İstanbul Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü

Sayı : E-49970238-180.01-00114859420 **Konu :** GTS - REX Menşe Beyanı

21.10.2025 / 114859420 DAĞITIM YERLERİNE

Bakanlığımız Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğünden alınan 21.10.2025 tarihli ve 114840459 sayılı yazıda: "*Bilindiği üzere, ülkemizin Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) kapsamında İthalat Rejim Kararı'nda belirtilen indirimli vergi oranlarından yararlanılabilmesi amacıyla 25/2018 tarihli 501 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Gümrük Genel Tebliği (Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi) (Seri No:5) hükümleri çerçevesinde usulüne uygun olarak düzenlenmiş olan menşe beyanının ibraz edilmesi gereklidir.*

GTS tercihli menşe kuralları, Gümrük Birliği nedeniyle Avrupa Birliği'nin (AB) GTS tercihli menşe kuralları ile uyumlu bir şekilde düzenlenmiştir. Ülkeler ve ürün grupları itibarıyla, ülkemiz ile AB'nin GTS sistemi arasında bazı farklar olmakla beraber her iki sistemde de aynı menşe kuralları uygulanmaktadır.

GTS tavizlerinden yararlanılabilmesi amacıyla, AB tarafından geliştirilen ve Bakanlığımızın da entegre olduğu "REX" (Registered Exporter System) adlı sisteme GTS ülkelerindeki ihracatçılar kayıt olarak bir numara almak ve temin ettikleri numarayı ihracat esnasında düzenledikleri menşe beyanlarına yazmak zorundadırlar.

Nitekim, 501 sayılı Karar'ın 2 nci maddesinde bu Karar'ın AB mevzuatına uyum yükümlülüğü çerçevesinde hazırlandığı; 3 üncü maddesinde Kayıtlı İhracatçı (REX) Sistemi'nin Avrupa Komisyonu tarafından kurulup işletilen bir sistem olduğu belirtilmiştir.

Türk Plastik Sanayicileri Araştırma, Geliştirme ve Eğitim Vakfı'ndan (PAGEV) Genel Müdürlüğümüze ahiren intikal eden bir dilekçeden; 501 sayılı Karar'ın Ek-1'inde yer alan menşe

beyan metni yerine AB GTS mevzuatındaki (Birlik Gümrük Kodu – Uygulama Yönetmeliği Ek: 22-07) matbu metnin kullanıldığı ve bu nedenle ithalatçı firmalara yönelik ek tahakkuk ve ceza kararları düzenlendiği anlaşılmaktadır.

Kayıtlı ihracatçılar tarafından düzenlenen menşe beyanlarının şablonunu oluşturan ve 501 sayılı Karar'ın Ek-1'indeki menşe beyanı metni, AB mevzuatına uyum yükümlülüğümüz çerçevesinde esasen anılan AB mevzuatından alınarak gümrük mevzuatımıza aktarılan matbu bir metindir. Söz konusu iki metin arasındaki tek fark, Türkiye ve AB'nin GTS menşe kurallarına yapılan atıflardır.

Ülkemize yönelik ithalat işlemlerinde 501 sayılı Karar'ın Ek-1'inde yer alan metnin kullanılması gerekmekle birlikte; Türkiye ile AB'nin aynı GTS menşe kurallarını uyguluyor olması, Türkiye ile AB arasında Gümrük Birliği bulunması, REX Sistemi'nin AB tarafından kurulan bir sistem olması, GTS faydalanıcısı ülkelerin çoğu zaman hem AB'ye hem de Türkiye'ye ihracat yapıyor olması ve aynı zamanda GTS kapsamında AB ile kümülasyon imkanının da bulunması nedeniyle beyan metinlerinde sadece Türkiye yerine sehven AB'nin GTS menşe kurallarına atıf yapılmış olmasından ibaret bir farklılığın sözkonusu belgeleri geçersiz kılacak boyutta bir hata olmadığı değerlendirilmektedir.

Nitekim, GTS menşe mevzuatımızı oluşturan 501 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'nın 9 uncu maddesinde;

"(1) Menşe beyanı üzerindeki ibareler ile ürünlerin ithalat işlemlerini yerine getirmek amacıyla gümrük idarelerine ibraz edilen belgeler üzerindeki ibareler arasında bulunabilecek küçük farklılıklar, belgenin gümrüğe sunulan ürünlere tekabül ettiğinin usulünce tespit edilmesi kaydıyla, belgeyi veya beyanı kendiliğinden geçersiz kılmaz.

(2) Menşe beyanı metninde, beyanın doğruluğuna ilişkin şüphe oluşturması söz konusu olmayan bariz maddi hatalar, beyanın reddedilmesini gerektirmez."

denilerek bunun gibi durumlarda menşe beyanlarının doğrudan reddedilmemesi gerektiği belirtilmiştir.

GTS sisteminin yapısı ve AB uyumu dikkate alınarak, ürünlerin menşei konusunda bir şüphe/tereddüt olmaması, herhangi bir vergi kaybına yol açılmaması, ihracatçı ülke gümrük idaresinden izahat istenecek bir durumun var olmaması, madde hükmünde belirtildiği üzere

menşe belgesinin gümrüğe sunulan ürünlere tekabül ettiğinin usulünce tespit edilmesi ve başkaca bir şüphe bulunmaması kaydıyla;

yukarıda özetlenen türden belgelerde Türkiye yerine AB yazılması gibi yazım hatalarının 501 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'nın 9 uncu maddesinde yer aldığı şekilde maddi hata olarak değerlendirilebileceği ve bu tür hataların da belgelerin doğrudan geçersiz sayılması için tek başına yeterli olamayacağı mütalaa edilmektedir.

Bu itibarla, bağlantı idarelerinizde vuku bulmuş olabilecek bu nevi örnekler var ise; yukarıdaki şartların karşılanması ve ilgili menşe beyanında kayıtlı eşyanın gümrüğe sunulan ürünlere tekabül ettiğinin usulünce tespit edilmesi halinde, anılan gerekçeyle düzenlenen ek tahakkuk ve ceza kararlarına ilişkin olan veya olabilecek itirazların 501 sayılı Karar'ın 9 uncu maddesi kapsamında değerlendirilmesi ile beyanın doğruluğuna ilişkin şüpheye yol açmayan bu türden maddi hatalara ilişkin olarak gümrük idaresince takdir edilmesi durumunda Gümrük Kanununun 241 inci maddesinde belirtilen usulsüzlük cezasının tatbik edilmesi uygun görülmektedir." denilmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Muhammet TURSUN Bölge Müdürü a. Bölge Müdür Yardımcısı V.

Ek: 1 adet yazı örneği. **Dağıtım:** - Tüm Gümrük Müdürlükleri - Tüm Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlükleri - Tüm Şube Müdürlükleri (Özel Büro, Personel Şube Müdürlüğü,, Yönetim Hizmetleri Şubesi Müdürlüğü, Tasfiye Hizmetleri Şubesi Müdürlüğü, Bilgi İşlem İstatistik ve Değerlendirme Şubesi Müdürlüğü hariç.) **Mevzuatlara Dönmek İçin Tıklayınız.** **Resmi Gazete İçin Tıklayınız.**